

SLOVENSKI NAROD

Izhaja vsak dan popoldne, izvenredno nedelje in praznike. — Inserati do 30 petič 2.— Din, do 100 vrst 2.50 Din, večji inserati peti vrsta 4.— Din; notice, poslane, izjave, reklame, preklici beseda 2.— Din. Popusti po dogovoru. Inseratni davek posebej. »Slovenski Narod« velja letno v Jugoslaviji 240.— Din, za izvozništvo 420.— Din.

Upravišтво: Knaflcova ulica št. 5, pritličje. — Telefon 2304.

Uredništvo: Knaflcova ulica št. 5, I. nadstropje. — Telefon 2034.

Konture resne vladne krize

Z novimi volitvami zaenkrat ni računati. — Spor med vladnimi strankama. — Po kraljevem povratku izbruhne kriza.

Beograd, 9. junija. Če tudi je glavna pozornost politične javnosti posvečena predvsem albanskemu sporu, politični krogi vendar budno zasledujejo tudi razvoj notranjepolitičnega položaja. Vse kaže, da je izbruhnila v vladni koalicijski težka notranja kriza ter da je v najkrajšem času računati z dalekosežnimi izpremembami v vladi. Misel na razpust Narodne skupščine in razpis novih volitev je sedaj padla tudi že v vladnih krogih samih. Ministrski predsednik Vučković je včeraj v razgovoru z novinarji izjavil, da v sedanjem trenutku z ozirom na zunanje politične dogodke ni misliti na to, da bi se položaj kompliciral še z razpisom volitev. Naglasil je, da forsirajo volitve le še demokratje.

Veliko pozornost so vzbudile včerajšnje avdicije pri kralju v Topoli. Zunanji minister dr. Marinković je včeraj popoldne odpotoval v Topolo, kamor sta že pred njim prispela bivši ministrski predsednik Uzunović in bivši notranji minister Boža Maksimović. Dr. Marinković, ki se je danes dopoldne vrnil v Beograd, je izjavil, da je poročal kralju izključno le o zunanje političnem položaju. Avdicije Uzunovića in Maksimovića se spravlja v zvezo z notranjepolitičnim položajem in odgoditvijo volitev. Značilno je, da poročajo vsi današnji jutranji listi, da bodo volitve bržkone odgojene. »Vreme« pa kategorično zatrjuje, da je odločitev v tem smislu že padla ob priliki včerajšnje avdicije zunanjega ministra v Topoli.

Dočim se je v vladnih krogih še včeraj zanikalo vsako nesoglasje med obe-

ma koaliranima strankama in zatrijevalo, da je glede velikih županov in srezkih poglavarjev dosežen med radikali in demokrati popoln sporazum, se danes v dobro informiranih krogih povdarja, da so izbruhnili v tem vprašanju taka nesoglasja, da se lahko govori že o odkritem sporu. V tem smislu se tolači tudi izjava, ki jo je podal ministrski predsednik po včerajšnji večerni seji ministrskega sveta novinarjem pri odhodu z dvora, kjer se je mudil kratko časa po seji. Naglasil je namreč, da se v naglem tempu bliža onih 24 ur, o katerih je nekoč govoril, da bo mogel obvestiti novinarje o važnih dogodkih na vladi. Političen položaj je v splošnem zelo nejasen.

Povratak kralja v Beograd se pričakuje za soboto popoldne. Splošno prevladuje prepričanje, da bo s kraljevim povratkom izbruhnila vladna kriza. Po krizi diši tudi že po vseh ministrstvih, kjer je začelo delo vidno zastajati, ker čaka vse na nadaljni razvoj dogodkov.

Ministrski svet je imel včeraj zvečer sejo, ki je trajala do pol 9. ponoči. Po zatrdilu ministrov se je na tej seji razpravljalo izključno le o resornih vprašanjih ter sta bili sprejeti dve uredbi glede izsuševanja zemljišč, predvsem v Vojvodini. V to svrhu je dobil finančni minister pooblastilo, da najame posojilo v znesku 600 milijonov Din. Ta vsota bo razdeljena v obliki posojil posameznim vodnim zadržam. Ministru za agrarno reformo je bil odobren kredit v znesku 12 milijonov Din za kolonizacijo na Kosovem polju.

Zanimanje inozemstva za naš spor z Albanijo

Optimizem francoske javnosti. — Francosko in angleško posredovanje. — Položaj neizpremenjen.

Pariz, 9. junija. Spor med Jugoslavijo in Albanijo posvečajo tukajšnji politični in diplomatski krogi veliko pozornost. Tudi francoski tisk se obirno bavi z najnovejšim zapletljajem na Balkanu. »Petit Parisien« piše, da spora ni jemati preveč tragično, ker kaže Beograd hvalevredno hladnokrvnost in postopa skrajno previdno. V splošnem izraža francoski tisk upanje, da bo spor poravnani mirnim putem. »Avenir« zahteva, naj Briand apelira na »Društvo narodov«. »Quotidien« pa domneva, da je vsa stvar inscenirala Italija ter zahteva radi tega revizijo trianonske mirovne pogodbe.

»Homme Libre«, ki je še včeraj zahteval intervencijo Društva narodov, se danes zavzema za to, da bi vsa sporna vprašanja preiskala diplomatska anketa. »Action Française« zastopa stališče, da Društvo narodov v nobenem slučaju ne sme načeti teh vprašanj, boječ se, da bi to dovedlo do nadaljnjih komplikacij. Pač pa zahtevajo vsi levičarski listi, da končno nastopi Društvo narodov in vsa zadeva temeljito razčisti, ker bodo sicer neprestani incidenti še nadalje ogrožali mir ne le na Balkanu, marveč v vsej Evropi.

Pariz, 9. junija. Ker je demarš francoskega poslanika pri beograjski vladi glede mirne likvidacije spora z Albanijo ostala doslej brez vidnih uspehov, je danes francoski zunanji minister naročil beograjskemu poslaniku, naj ponovno intervenira v Beogradu in pospeši rešitev spora. To demarš bo podprla tudi Anglija, ki bo istočasno intervenirala pri tiranski vladi. Intervencijo v Rimu, ki so jo nasvetovali francoski krogi, je angleška vlada gladično odklonila.

Beograd, 9. junija. V sporu z Albanijo tudi tekom današnjega dne niso nastopili nobeni novi momenti. Poročilo odpravnika poslov v Tirani, ki ga je včeraj podal zunanji ministru, v polni meri potrjuje prejšnje informacije o razvoju dogodkov. Kakor se zatrjuje v zunanji ministru, naša vlada doslej ni podvela nikakih nadaljnjih korakov. Na vsak način bo se počakala par dni, ker se zatrjuje, da bo albanska vlada glede na intervencijo velesil ugodila zahtevu, izraženi v notji naše vlade. Če pa se do konca tega tedna ne zgodi, bo vlada prosila albanskega poslanika Cene bega, naj zapusti Beograd. Istočasno bodo odpoklicani vsi naši konzuli v Albaniji.

Včeraj zvečer je bil odposlan Društvo narodov odgovor na albansko protestno noto, ki je bila na inicijativo Italije pred par dnevi izročena v Ženevi.

Albanski poslanik Cene beg je smotil, urgal pri albanski vladi izposlutev aretirane dragomana, naglašujoč, da pomeni spor za Albanijo največjo škodo. V zelo ostrem tonu apelira Cene beg v tej brazlav-

ki na Ahmed bega Zogu češ, naj končno uvidi, kam vodi njegova politika ter da hodi Albanijo le po kostanjih v žerjavico za Italijo. Končno ga opozarja, da je še vedno čas, da popravi svoje postopanje in obnovi prijateljske odnose med Albanijo in Jugoslavijo.

Pariz, 9. junija. Včeraj je posetil zunanjega ministra Brianda jugoslovanski poslanik v Parizu g. Spalajković. Ki je ostal dalje časa v zunanjem ministru. Oba politika sta obirno razpravljala o jugoslovensko - albanskem sporu. Zunanji minister Briand je porabil tudi to priliko, da je nasvetoval mirno poravnavo ter izjavil, da bo Francija v tej smeri storila vse, kar je v njeni moči. Takoj za tem je sledil poset albanskega poslanika Brionija.

Nagrade društvom in kulturnim delavcem v Sloveniji

Beograd, 9. junija. Uprava kraljevega fonda za nagrado dela na kulturnem, gospodarskem in prosvetnem polju je priznala med drugim za letošnje leto sledeče nagrade: 25.000 Din Engelbertu Ganglu, starosti JSS v Ljubljani, 10.000 Din Prosvetni Zvezi v Ljubljani, 5.000 Din Izobraževalnemu društvu na Jesenicah in Kolu jugoslov. sester Moste-Sv. Peter v Ljubljani. 5.000 Din Josipu Lapajnetu, šolskemu upravitelju v Cerkljah, 5.000 Din Stanku Gradišniku, učitelju v St. Iliju in Josipu Lustniku, šolskemu upravitelju v Prekmurju. Nadalje po 5.000 Din Jakobu Špalirju, gozdarju v Mariboru in Viktorju Engemannu, gozdarju pri Jelšah. Po 2.500 Din Sokolskemu društvu v Gornjem Logatcu in slovenski župi skavtov v Ljubljani.

ARETACIJA POLJSKEGA VOHUNA

Moskva, 9. junija. Sovjetske oblasti v Minsku so aretirale preoblečenega poljskega oficirja, ki je špijiral v sovjetski Rusiji. Ko ga je policijski šef Opanski v spremstvu detektivov hotel odvesti z drežino v Minsk, so ga na odprti progi napadli člani bivše bele garde. Policijskega šefa so v boju ubili, ostale policijske uradnike pa težko ranili. Aretirani špijon je pobegnil. V moskovskih krogih se spravlja ta napad v zvezo z atentatom na varšavskega poslanika Vojkova. V vseh večjih mestih so se tekom včerajšnjega dne vršila protestna zborovanja, na katerih je bila iznešena zahteva, naj sovjetska vlada energično nastopi in za vsako ceno prepreči nadaljnja izživljanja.

Makedonski nezadovoljneži dvignjo glave

V zvezi z našim sporom z Albanijo je opaziti živahno gibanje makedonstvujočih. — Kooperacija dveh puntarskih organizacij.

Beograd, 8. junija p. Kakor se doznava iz Sofije, je bilo takoj po prelomu diplomatskih odnosov med Albanijo in našo državo opaziti v vrstah makedonstvujočih posebno živahnost. V teh krogih se naglašuje, da bo sedaj mnogo lažje ustvariti povoljne in zanesljive zveze med voditelji makedonskega in kosovskega komiteja. Vse kaže na to, da se je v tej smeri že mnogo storilo in da je dogovorjeno kar najtesnejše sodelovanje med obema revolucionarnima organizacijama. Glasom zanesljivih informacij odpotuje te dni preko Italije v Albanijo poseben odposlanec, da se dogovori z zastopniki kosovskega komiteja in voditelji komitskih čet glede skupnega nastopa. Po zanesljivih informacijah obstoja namen, da se v Korči ponovno ustanovi centrala makedonskega komiteja za vso Makedonijo južno - vzhodno od Šarplanine. Če naša vlada ne bo odpoklicala našega konzula v Korči, se bo centralni komitej nastanil v vasi Bikištu. Tam bi se za šefa komitskih čet in organizatorja napadov postavil glavni vodja bolgarskih komitov, ki je bil že prej dalje časa v Albaniji. Kosovski komitej bo vodil akcijo v Stari Srbiji severno od Šarplanine. Skupna akcija bo

obstojala predvsem v atentatih na naše nacionalne delavce na jugu, rušenju železniških objektov itd. Glavna naloga tega centralnega vodstva pa bi bila organizacija »trojke«, ki naj bi v slučaju mobilizacije ali oboroženega konflikta na vsak način preprečile železniške zveze.

Dočim je postopanje bolgarskih vladnih krogov popolnoma korektno, trde krogi iz vrst makedonstvujočih in iz okolice Protogerova, da se je prelom diplomatskih odnosov med Jugoslavijo in Albanijo že deli časa pripravljali od strani Albanije. Ahmed beg Zogu hoče na ta način dobiti svobodnejše roke za akcijo v naših krajih, v upanju, da bo s podpiranjem komitskih akcij odvrnil našo pozornost od notranjih albanskih zadev. Nepristana izživljanja na našem teritoriju naj bi mu olajšala notranji položaj, ker vedno bolj čuti, da kljub popolni zaslobi s strani Italije ne more ostati na vladi brez prestiza v narodu. V krogih makedonstvujočih se odkrito govori, da bo Ahmed beg Zogu v slučaju, da bi Jugoslavija podvela napram Albaniji kakršnekolik represalije, zahteval od Italije zaščito v smislu dogovora v tiranskem paktu.

Poljski industriiči in trgovci v Ljubljani

Prihod v Ljubljano. — Prisrčen sprejem v Zbornici trgovine, obrti in industrije. — Ogled zanimivosti mesta, tobačne tovarne.

Ljubljana, 9. junija.

Poljska delegacija, obstoječa iz 12 odličnih predstavnikov raznih panog poljske velike industrije in trgovine, je danes ob 8. z malo zakasnitvijo prispela iz Susaka v Ljubljano. Prispela je z dolenskim vlakom v posebnem salonskem vozu I. razreda, ki ga je delegaciji dala na razpolago naša železnica uprava in s katerim se Poljaki odpeljejo nocoj ob 24. tja do poljske meje v spremstvu zastopnika ministrstva trgovine in industrije ter zastopnika prometnega ministrstva. Na glavnem kolodvoru je delegacijo sprejelo zastopstvo Zbornice za trgovino, obrt in industrijo, obstoječe iz gg. komisarja Ivana Jelačina ml., glavnega tajnika dr. Frana Windischerja in tajnika dr. Ivana Plessa, dalje so Poljake pozdravili ravnatelj velesjaja, konzul g. Milan Dular, predsednik Zveze obrtnih zadrug gosp. E. Franchetti in predsednik Društva ljubiteljev poljskega naroda dr. Stel. Delegati so se nato v avtomobilih odpravili v hotel »Union«, kjer jim je bil pripravljen zajtrk.

OFICIJELNI SPREJEM V ZBORNICI

V kratki, na novo opremljeni sprejemni dvorani Zbornice za trgovino, obrt in industrijo so se ob 10.30 zbrali k oficijelnemu sprejemu poljskih delegatov zastopniki civilnih, samoupravnih oblasti in mestnega magistrata, predstavniki gospodarskih, trgovskih, industrijskih in obrtnih korporacij, kakor tudi zastopnika Društva ljubiteljev poljskega naroda, gg. dr. Stel. in dr. Molé.

Pozdrav Ivana Jelačina.

Odlične goste je pozdravil v daljšem govoru zbornični komisar g. Jelačin, ki je izrazil obžalovanje, da jim ni dana možnost ogledati si podrobneje najlepše kraje Slovenije, proučiti naše poslovne prilike ter posetiti naša letovišča in alpske kraje, v katerih so bili poljski gostje doslej žal zelo redki. Slovenski poslovni krogi imajo s Poljsko že od prejšnjega mnogo stikov, ki jih je pa treba še poglobiti. Ko smo bili po razpadu avstro - ograde monarhije brez obratnih sredstev in je grozil našemu prometu in industriji popoln zastoj, je bila Poljska tista, ki je v kritičnem položaju nudila pomoč. Ze v prvih mesecih po prevratu je Narodna vlada za Slovenijo z odobritvijo poljske vlade sklenila kompenzacijske pogodbe, s katerimi je zagotovila našim industrijam in železnicam dobavo mineralnih olj, bencina in mazil ter tako preprečila nevarnost ustavitve obrata. Kot kompenzacija smo nudili Poljakom takrat zalogo tavnina, strojinskih izdelkov in nekaterih drugih industrijskih sirovin.

Po teh pogodbah je l. 1921. pričela propagandna za ekonomsko zblizanje naših interesov z gospodarskimi krogii Poljske od strani neumornega poljskega konzula v Zagrebu. Razvila se je živahna informativna korespondenca z ljubljanskim Zbornico in 31. decembra 1921. se je vršilo v naši Zbornici propagandno predavanje o gospodarskih razmerah na Poljskem, v katerem se je opozarjalo na naše uvoznike na ugodnejše prilike nakupa industrijskih izdelkov na Poljskem, ki jih uživamo v sled konservativnosti za mnogo dražji denar iz drugih držav. Kot prvo etapo gospodarskega zblizanja med obema državama lahko označimo naredbo naše vlade o carinjenju blaga, ki se uvaža iz Poljske po minimalni carinski tarifi. Temu je sledila l. 1924. trgovska pogodba z našo kraljevino in končno tudi ureditev direktne železniškega prometa. Pričel se je izdaten uvoz usnja, čevljarških in galanterijskih izdelkov, hmelja, tanina itd. Naša statistika zunanje trgovine pa kaže v kupčijem prometu s Poljsko še vedno

no veliko nestalnost. Naš medsebojni promet je v resnici mnogo večji, a se vrši žal v veliki meri s tujim posredovanjem. Kulturni stiki Slovenec s Poljsko, ki se že več desetletij živahno razvijajo na manjši delo tudi na gospodarskem polju.

Končno je govornik naprosil goste, naj tolažijo glavne želje slovenskih gospodarskih krogov poljski gospodarski javnost. Poset odličnih gostov pomeni novo etapo v poglobitvi medsebojnih stikov, iz katere se bo razvila obširnejša baza za sodelovanje gospodarskih krogov obeh držav.

Svoj govor je zaključil s iskreno željo, da bi se čimbolj poglobili medsebojni gospodarski, politični in kulturni stiki, da bi se vse zbornice čim tesneje zblizale. V pozdrav jim kličie: »Dobro došli! Ziveli Poljaki!«

Veliki župan dr. Fran Vodopivec je pozdravil goste v imenu vlade, naglašajoč, da so nam dobrodošli ne samo kot zastopniki poljske veleindustrije in trgovine, temveč tudi kot zastopniki in sinovi velikega in slavnega bratskega nam poljskega naroda. Nadeja se, da bodo s svojim posetom slovenskega naroda zadovoljni ter želi, da obroditi ta poset najboljše uspehe tako v gospodarskem kakor tudi v kulturnem oziru.

Predsednik ljubljanske občanske skupščine dr. Marko Natlačen je pozdravil poljsko delegacijo v imenu najvišje samoupravne enice v Sloveniji. Slovenija, slovenski narod jim kličie: »Dobrodošli! Obema bratskima narodoma naj bi prinesel ta poset najboljše uspehov, zlasti tudi v zblizanju na kulturnem, političnem in nacionalnem polju.

V imenu mestne občine ljubljanske je pozdravil Poljake direktor dr. Milutin Zarnik. Slovenci imajo napram Poljakom najugodnejše stališče, ker ne obstajajo med njimi nikake difference. Želja naša je, da se medsebojni stiki poglobijo in okrepe, da bi se ustvarila politična slovenska fronta!

Predsednik Zveze industrijcev g. Dragotin Hribar je izročil gostom pozdrave slovenske industrije, ki se je razvijala iz malega z velikimi težkočami in napori ter želi, da bi se oba bratska naroda medsebojno podpirala na gospodarskem polju.

Generalni ravnatelj g. Tykač je izrekel prisrčne pozdrave v imenu slovenskih denarnih zavodov, ki so imeli že pred vojno tesne in živahne stike. Želi, da bi se mogli pri prihodnjem sestanku razgovoriti o že bolj ujemajočih gospodarskih prilikah, kajti pri obeh narodih vlada sedaj še gospodarska kriza.

Predsednik Društva ljubiteljev poljskega naroda dr. Stel. je nato v svojem pozdravu omenil tesne stike, ki so se že pred 20 leti ustvarili na kulturnem in umstvenem polju med Poljaki in Slovenci.

V imenu slovenskih obrtnikov je predsednik Zveze obrtnih zadrug g. Franchetti izrazil trdno nado in željo, da posetijo kmalu Slovenijo tudi poljski obrtniki.

Predsednik poljske delegacije g. Stanislaw Landie se je nato toplo in prisrčno zahvalil vsem za izrečene pozdrave, naglašujoč potrebo, da se naj oba sedaj svobodna slovenska naroda na gospodarskem, kulturnem, nacionalnem in političnem polju tesno oklene drug drugega. Potrebna je vzajemna pomoč. Upa, da bo mnogo k temu pripomogla definitivno sklenjena trgovinska pogodba med Poljsko in Jugoslavijo. Poljska železna veleindustrija je v marsikaterem oziru vezana na sirovine iz Jugoslavije, zlasti na nafto in druge železne rude. Te sirovine naj bi Poljska dobivala iz Jugoslavije brez posredovanja.

Po sprejemu so si poljski delegati v spremstvu naših privrednikov ogledali naj-

prej naprave tobačne tovarne, nato pa muzej, nakar je bil ob 13. luncih v Unioni. Popoldne ob 15. se delegacija odpravila z avtomobili v Vevče, da si ogleda vevško papirnico, katero jim bo razkazoval predsednik vevških papirnic g. Fran Bonač. Zvečer je intimna večerja, nakar se Poljaki ob 24. ponoči odpravijo z dunajskim brzovlakom v domovino.

ODMEVI ATENTATA V VARŠAVI

Pariz, 9. junija. »Paris Midie« piše, da trenutno še ni mogoče predvidevati diplomatskih posledic, ki jih bo rodil atentat na Vojkova v Varšavi. Naglašuje pa, da poljska javnost soglasno obsloja teroristične metode, ki se jih poslužujejo gotovi krogi ruske emigracije. Vendar pa se da iz pisave današnjih jutranjih listov posneti, da se presoja položaj zelo resno ter da je prav tako delikatne prirode, kakor svojčas povodom umora Vorovskega v Švici.

Konzul Gabriel Richard

Novi francoski konzul g. Gabriel Richard je bil imenovan za konzula v Ljubljani na svojo prošnjo po odhodu prejšnjega konzula g. Lachia. Mnogo je potoval že kot dijak in oznal tako na študijskih potovanjih našo zijo in širšo doovino. Slovenijo prav dobro pozna. Ne samo našo belo Ljubljano, temveč tudi skoraj vsa slovenska provincialna mesta, kakor Ptuj, Kočevje, Bled itd. V dječjih letih in med vojno se je seznanil v Švici z mnogimi Slovenci tako, da se je takoj pri prihodu v slovensko prestolnico počutil domačega v krogu svojih starih znancev. Že pri prvem potovanju po naših krajih je vzljubil Slovenijo in si želel bližje spoznati naš narod. Naše planine so ga privabile v našo sredo. Kajti g. konzul je navdušen turist in hribolazec. Tudi naše kulturne razmere pozna; že pred 10 leti je proučeval našo literaturo, Cankarja, Županiča in druge naše kulturne pionirje. Za slovensčino se zelo zanima in razume že sedaj skoraj vse. V kratkem bo premagal tudi težkoče izgovarjave. Zadržal je tudi prisrčni sprejem v Ljubljani in naše veliko zanimanje za francoski narod, njegov jezik in kulturo.

Med 5-letnim službovanjem v Beogradu se je popolnoma priučil srbohrvaščini. Rojen je bil v Lyonu, kjer je dovršil tudi srednjošolske študije. Nadaljeval je nato visokošolske študije v Parizu ter po študijah potoval po Nemčiji in Češki. Volna ga je zalotila v Nemčiji, kjer so ga internirali in potem v izmenjavah poslali v Švico. L. 1917 in 1918 je sodeloval pri Srbskem tiskovnem uradu v Ženevi. Prvo namestništvo v Jugoslaviji je dobil v Beogradu, nato nekaj časa v Dubrovniku in končno v Budimpešti od koder je bil premeščen v Ljubljano. Ze sedaj se g. konzul počuti med nami nad vse dobro in upamo, da nas bo vzljubil še bolj, ko nas globlje spozna. Naj bo prepričan, da mu bomo tudi mi vračali njegove odkrite simpatije.

Dva lahkoživca pod ključem

Z včerajšnjim popoldanskim dolenskim vlakom je orožniška patrulja pripeljala iz lepoga Omiljsa na otoku Krku v Ljubljano oba mlada izletnika, ki sta skušala na tui račun brezskrbno živeti v našem Primorju in na morju. Nandeta in Gustava so orožniki odpravili v zapore deložnega sodišča v Ljubljani. Izletnika sta s seboj prinesla prav lepe zanimivosti in malenkosti. Kakor smo že javili, sta od zneska 40.000 Din porabila že 8.700 Din. Med drugim sta si nabavila nov gramofon in 18 plošč, ki so se vsebovale najnovejše kuplete in moderne plesne.

Borzna poročila

LJUBLJANSKA BORZA.

Effekti: Investicijsko posojilo 84,50. Vojna škoda 341,50—352. Zadolžnice Krani. drž. bke. 20—22. Zastavni list 20—22. Celjska posojilnica 195—197. Ljubljanska kreditna 150, Merkantila 0—98, Praštediona 850, Kreditni zavod 160—170, Trbovite 0—400, Vevče 135, Stavbna družba 55—65, Sešir 104—0.

ZAGREBSKA BORZA.

Effekti. 7 odst. invest. pos. 1921. 84 — 85, 2 in polodst. drž. rente za ratu štetu 339 in pol — 341, Ljubljanska kreditna 150, Jugobanka 92,5 — 93, Praštediona 850 — 855, Trbovite 450 — 460, Unia paromlin 305 — 310, Vevče 135 — 145, Agraria 50 — 51. Deviz e: Amsterdam 22,78—22,84, Dunaj 800—803, Berlin 13,477—13,507, Budimpešta 989,80—992,80, Italija 313,25—315,25, London ček 276,10—276,90, New York 56,70—56,90, Paris 222—224, Praga 168,20—169, Curih 10,935—10,965.

INOZEMSKE BORZE.

— Curih: Beograd 9,18, London 25,25, New York 520, Paris 20,36, Milan 28,70, Praga 15,40, Dunaj 72,15.
— Trst: Beograd 31,83, London 28, Curih 349.

Ljubljana 3 leta brez občinskega sveta

Triletnica komisarijata in gerentstva na ljubljanskem magistratu. — Dosedanji gerenti in komisariji.

Dne 10. junija 1924 je bil ljubljanski občinski svet razpuščen. V petek bo torej že tri leta, odkar je Ljubljana brez občinskega sveta in brez župana.

Uprava mestne občine ljubljanske se je od leta 1910 menjala že tolikokrat, da bo morda naše bralce zanimalo, ako jim podamo nekaj pregleda.

Z odlokom c. kr. deželne vlade v Ljubljani z dne 31. avgusta 1910 je bil razpuščen tedanji občinski svet in je prenehalo županovanje Ivana Hribarja (1895-1910).

Začasno oskrbovanje občinskih opravil je bilo izročeno vladnemu komisariju, c. kr. vlad. svetniku Viljemu vitezju Laschanu, ki je posle prevzel dne 1. septembra 1910 in jih je izvrševal do 20. januarja 1912. Nove volitve obč. sveta so bile že dne 23. aprila 1911. Proti izidu volitev pa je bil vložen ugovor ter so volitve postale pravomočne šele po razsodbi upravnega sodišča dne 22. novembra 1911. Volitev novega župana se je vršila šele 18. decembra 1911 ter je bil izvoljen za župana dr. Ivan Tavčar in zaprišečen 20. januarja 1912. Prva seja obč. sveta je bila 23. januarja 1912; za podžupana je bil izvoljen dr. Karel Triller.

Zaradi vojne se nove volitve niso vršile v določenem času, nego je bila poslovalna doba obč. sveta z naredbo c. kr. vlade podaljšana. Dr. Iv. Tavčar je županoval do 24. oktobra 1921.

Nova volitev je bila šele 26. aprila 1921. Prva seja novega obč. sveta je bila 8. junija 1921 ter je bil za župana izvoljen Anton Pesek, za podžupana pa dr. Lj. Perič.

Ker pa je ministarstvo notranjih del razveljavilo vse mandate Delavske-republikansko-kmetijske skupine ter je odklonilo predložitev županove izvolitve kraljev. odločeno, ni a ni dovolilo novih dopolnilnih volitev, se je vršila 28. septembra 1921 nova volitev župana. Na tej seji je bil za župana izvoljen dr. Ljudevit Perič, za podžupana pa dr. Josip Ambrožič. A 27. oktobra 1921 je bil za podžupana izvoljen Riko Jug. Dr. Perič je nastopil službovanje 24. oktobra 1921 in mu je izročil funkcije dr. Iv. Tavčar.

Dr. Perič je županoval do 20. maja 1922. Z odlokom pokrajinske uprave za Slovenijo z dne 19. maja 1922 je bil občinski svet razpuščen ter imenovan za vladnega komisarija direktor dr. Bogumil Senekovič.

Prevzel je posle dne 20. maja 1922 in jih vršil do 4. marca 1923.

Nove volitve so bile dne 3. decembra 1922, volitev župana pa se je vršila 27. jan. 1923. Bil je vnovič izvoljen za župana dr. Ljudevit Perič, za podžupana pa dr. Iv. Stanovnik.

Dr. Perič je županoval drugi od 14. marca 1923 do 10. junija 1924. Z odlokom velikega župana ljubljanske oblasti je bil dne 10. junija 1924 občinski svet ponovno razpuščen in imenovan za vladnega komisarija dr. Viljem Krejči, ki je uradoval do 1. avgusta 1924. Novi veliki župan dr. Sporn je imenoval namreč za vladnega komisarija dr. Ljudev. Periča.

Z odlokom z dne 10. novembra 1924 pa je novi veliki župan dr. V. Baltič razrešil komisarija dr. Periča ter je povelil oskrbovanje občinskih poslov gerentskemu svetu, ki so ga tvorili dr. Dimko Puc kot predsednik in Anton Likozar in Josip Turk kot člana. Ta gerentski svet je uradoval in deloval do 7. oktobra 1926.

Tega dne je prevzel začasno oskrbovanje tekočih poslov mestne občine za vladnega komisarija imenovan vladni svetnik Anton Mencinger.

Z odlokom z dne 30. marca 1927 je novi veliki župan dr. Vodopivec vladnemu komisariju podelil svet sledečih meščanov:

Dr. Vladimir Ravnikar, dr. Iv. Stanovnik, dr. Val. Božič, dr. N. Jeglič, Jos. Pirč, Jos. Gagel, Fran. Kollmann in Fran. Pust. — Fr. Kollmann imenovanja ni sprejel.

Dne 6. maja t. l. pa so članstvo sosveta odložili dr. Stanovnik, dr. N. Jeglič in dr. V. Rožič, ker se potrebne občinske volitve ne razpišejo in se predlogi gerentskega sosveta delanski ne izvršujejo.

Kakor je vsesplošno znano, je JDS opetovano zahtevala, naj se izvrše nove volitve obč. sveta ter so bili imeniki volitev že pripravljene. Toda SLS je nove volitve vedno preprečevala. Tako smo že tri leta brez obč. sveta in župana, kar je tem bolj žalostno, ker zadene krivda one, ki najbolj kriče o avtonomiji našega stolnega mesta. Bil bi že skrajni čas, da Ljubljana res dobi nazaj avtonomijo, ki jo ogromna večina ljubljancev baš v sedanjih razmerah zelo pogreša.

se odreže na njegova prigovarjanja čes, da je treba delati počasi in previdno. Po štirinast na dan približ v svojem avtomobilu in g. Novakovič mora takoj pustiti vse drugo delo in ustreči njenim željam. Seveda ga zato tudi primerno nagradi. Beograd ji v splošnem zelo ugaja. Neprestano zatrjuje, da si je balkansko prestolico predstavljala povsem drugače. Posebno so se ji priljubila predmestja s svojim tipičnim beograjskim obelježjem. Tudi ciganski okraj se ji zdi sila privlačen in po cele ure prebije med ciganskimi šotori ter se poigrava s cigansko deco. V Beogradu namerava ostati še par dni, nato pa bo nadaljevala svoje »svetovno« potovanje po Balkanu proti Carigradu. E. da če se človek rodi kot otrok milijonarjev, življenje pač ni tako težko...

V Zagrebu so na binkoštni ponedeljek našli v njegovem stanovanju mrtvega bivšega sreznega poglavarja Ivo Vojnoviča. Ivo Vojnovič, ki je delil usodo staroupokojenec, je živel zelo skromno ter popolnoma osamljen v svojem stanovanju, ki ga je imel še iz prejšnje »boljše« dobe. Truplo je ležalo dva dni doma, ne da bi bile o tem obveščene oblasti. Sorodniki namreč niso hoteli nositi stroškov za pogreb in tako se ni nihče zganil. Še le služkinja, ki je pokojnika stregla 19 let, je končno prijavila smrt oblastem. Policijska komisija je prvotno ugotovila, da je starček umrl na zaupenju žil in oslabelosti srca. Rуска učiteljica jezikov Markovska, ki je stanovala pri njem kot podnajemnica, je popolnoma poklicala v sosedstvu stanujočega profesorja in pokojnikovega prijatelja. Ko je ta prišel v sobo, je bil Vojnovič že v nezvesti in je kmalu nato izdihnil.

Iz previdnosti pa je policija odredila prevoz trupla v prosekuro, kjer se je naslednjega dne izvršila obdukcija. A tudi to ni šlo povsem gladko. Ko je namreč obdukcija komisija prispela v prosekuro, je truplo izginilo. Pogrebno društvo je namreč glede na prvotno izdani mrtvaški list truplo spravilo v krsto in ga položilo v rodbinsko grobnico. Zato so morali krsto najprej odkopati in šele nato se je lahko izvršila obdukcija, ki pa je imela nepričakovan uspeh. Sodni zdravnik je namreč ugotovil, da je imel pokojnik zlomljeno pest v vretenca hrbtenice, vsled česar je nastopilo notranje krvarenje in otroplost srca. Vsled te ugotovitve je postala Vojnovičeva smrt še bolj zagonetna. Ker kažejo vse okolnosti na to, da stvar ni povsem v redu, je policija uvedla preiskavo ter zaprla pokojnikovo služkinjo in njenega moža. Na podlagi oporoke, ki je predložila služkinja, je namreč pokojnik zapustil vse svoje sicer skromno imetje njej. Najbolj zagonetno pri tem pa je, da na truplu ni opaziti niti najmanjših sledov nasilne smrti. Kako je bila zlomljena hrbtenica, je zdravnikom povsem nerazumljivo.

Da se razumemo

V štev. 116. z dne 22. maja t. l. smo priobčili odgovore na anketo o stanovanjskem vprašanju, na katero se je odzvalo Društvo stanovanjskih najemnikov, Zveza hišnih posostnikov, Zveza društev privatnih nameštencev, Delavska zbornica in Zveza obrtnih združenj. Obenem smo opozorili vse zainteresirane kroge, da smo pripravili tudi v bodoče priobčevati stvarne, objektivne razprave o stanovanjskem problemu, ker stojimo na stališču, da je stanovanjsko vprašanje baš sedaj ena najvažnejših socialnih zadev. Vse odgovore na zadevno okrožnico smo objavili brez komentarja, kakor je običaj v takih primerih, dasi se z nekaterimi izjavami in trditvami nismo strinjali. Vsaka taka anketa predstavlja nekako svobodno tribuno, ki nudi posebnim korporacijam in zasebnikom priliko iznesti pred javnost svoje naziranje o določenem vprašanju. Zato tudi odpadejo morebitni komentariji, preko katerih bi uredništvo ne moglo, da se ni že z okrožnico samo, odnosno z anketo zavezalo pristopiti do veljave eno in drugo plat zvona.

V zvezi s to anketo smo prejeli od nekoga vpojenega sreznega tajnika prispevek k stanovanjskemu vprašanju, ki smo ga v zadnji sobotni številki v celoti priobčili, dasi moramo tudi to ugotoviti, da se z avtorjem v marsičem ne strinjamo. Ker pa stojimo v tem primeru strogo na nepristranskem stališču in ker smo vedno pri-

pravljeni priobčiti zunanji prispevek s popolnoma nasprotnimi izjavami glede stanovanjske zaščite, smo objavili tudi ta članek. Pisec članka pa najbrž ni pomislil na to, da bi bili s popolno odpravo stanovanjske zaščite težko prizadeti mnogi najemniki, osebno državni uradniki, pri katerih so našli njegova izvajanja po pravici na veliko ogorčenje. Žal so nekateri državni uradniki naše prizadevanje v tem primeru napadno razumeli in obsojili nas, češ da zagovarjamo hišne posostnike, namesto da bi se potegovali za najemnike. Ugotavljamo ponovno, da se v zadevi stanovanjske zaščite ne potegujemo za nobeno prizadetih strank, marveč da nudimo vsem zainteresiranim krogom brez razlike priliko, da stopijo pred javnost s svojimi nazori o stanovanjskem vprašanju. Prepričani smo, da bodo vzemljivi uradniki to naše prizadevanje, ki absolutno ni naprejeno proti temu ali onemu stanu, pravilno razumeli in upoštevali dejstvo, da smo morali priobčiti tudi preveč tendenciozno članek, ako smo hoteli ostati dosledni svoje- mu stališču izpovedi nepristranosti.

Kar se pa tiče stanovanjskega vprašanja samega, smo mnenja, da zadene malone vsa odgovornost za neurejene stanovanjske razmere državo. Naj država zniža pretrani najemniški davek, naj zviša svojim uradnikom stanarino sorazmerno namenjini, ki jo plačujejo, naj pospešuje gradbeno akcijo po večjih mestih potom posojil proti nizkim obrestim, in naj tudi sama skrbi za nove stanovanjske hiše, pa bo stanovanjsko vprašanje kmalu rešeno tako, da bodo zadovoljni eni in drugi. V razmerah, ki vladajo zdaj, pa mora biti država z odpravo stanovanjske zaščite zelo previdna.

Prosveta

Gostovanje slavne japonske pevke Teiko Kiwa je določeno za petek 17. t. m. Pevka nastopi v naslovni parli Puccinijeve opere »Madame Butterfly«, s katero partijo je prepotovala vse kulturni svet. Poleg njene pevke in igralske umetnosti je od posebnega interesa to, da interpretira to za nas eksotično bilje prava Japonka, ki bo vse detajle prinesla verno po običajih svojega naroda. Teiko Kiwa je doslej vzbudila v vsakem mestu pravo senzacijo s svojim nastopom. V želji, da prinese naša opera po možnosti vsako svetovno atrakcijo, se je uprava odločila za to gostovanje. Prenota-cije za vstopnice, ki so določene na cene kot pri gostovanju Reinhardtove trupe, se sprejemajo dnevno na operni blagajni. — Pozivajo se zainteresirani, da to čim prej storijo, ker se zaradi definitivnega odloka prenošanje zaključijo v soboto 11. t. m. ob 12. dopoldne.

V večeršnjem intervjuu z ravnanjem opere M. Poličem se je vsled netočne stilizacije vrtil stavek o sodbi solistske kritike o ge. Thierry-Kavonikovi kot Veneri, ki bi se lahko krivo tolmačil. Da se izogne nesporazumljenju, prinašamo v začetku odstavke iz »Nove dobe«: »Partija Venera je mešča, višje položena od glasovnih dispozicij gaje. Thierry-Kavonikove, no ona zna da to nadoknadi izvršnim načinom pjevanja. I. najvišje pozicije dobljajo v njej interpretaciji puma zvočnost, pastoznost.«

Narodnemu gledališču v Mariboru grozi težka izguba. Prihodnje leto ne bo več opere. Lahko jo rešimo, če nabereimo dovolj abonementov. Zato se je osnoval poseben odbor, ki bo zbiral prihodnje dni obvezne prijavnice ne le v Mariboru, temveč tudi v okolici. Odbor bo organiziral avtomobilne zveze proti Komercijam, Dravogradu in v Slov. gorice, da se bodo abonenti lahko vozili k predstavam. Neoklemljeno gledališče je naš ponos, je merilo kulturne zavesti in kulturne moči. Danes opero še lahko rešimo. Če jo bomo izgubili, je najbrž nikoli več ne bomo imeli. Rešimo kulturno čast Maribora: aboniramo se na opero!

Društvo konservatorstov priredi v petek 10. t. m. v sobi št. 17 (Gospodarska ul., prtlj.) na konservatoriju ob 18. (6. pop.) predavanje. — Tema: Diskusija in debata o glasbenih stilih in o metodah glasbene kritike, o čemer je pretekli mesec na konservatoriju predaval dr. Staniko Vurnik. — Debatirali bodo: konservatorist Rado Mihič kot glavni konferent; Lajovic, Kogoj, Debevec C. i. dr. — Društvo konservatorstov vabi k temu diskutiranju vse, ki se za estetsko-kritična muzikalna vprašanja in za umestnost politiko zanimajo.

Koncert Orkestralnega društva Glas. Matice v Zagorju ob Savi. Po krasno uspešnih koncertih v Murski Soboti in Ljutomeru priredi godalni orkester Orkestralnega društva Glasbene Matice pod taktirko profesorja Adamiča svoj tretji koncert v soboto 11. t. m. ob 8. uri zvečer v Zagorju ob Savi. Na sporedu so orkestral. skladbe Adamiča, Santia, Sukla, Dvořaka, Čajkovskega ter dvojne violinski solov konservatorista Kar-

la Rupla in četrto basovskih pesmi konservatorista Marijana Rusa. Pri klavirju bo konservatorist Pavel Šivic. Resni in umetniško naštrinjani program, ki je navdušil občinstvo Murske Sobotne in Ljutomeru do najvišje mere, bo sigurno tudi v Zagorju ob Savi privabil bl koncertu najmnogobrojnnejše poslušalstvo. Idealna stremeljenja Orkestralnega društva Glasbene Matice to tudi brez dvoma zaslužijo.

Beležnica

KOLENDAR. S

Danes: Četrtek, 9. junija 1927; katoličani: Prim: Felicitian; pravoslavni: 27. maja, Te-rapont.

Jutri: Petek 10. junija 1927; katoličani: Margit; pravoslavni: 28. maja, Nikita.

DANASNJE PRIREDITVE.

Drama: Mnogo hrupa za nič.

Kino Matice: »Ljubavne noči v Firenci«.

DEZURNI LEKARNE.

Danes: Piccoli, Dunajska cesta 6; Ba-

karčič, Karlovska cesta 2.

Jutri: Bahovec, Kongresni trg 12; Ustar,

Sv. Petra cesta 78; Hočevar, Sp. Šiška.

ZA NASE NAROČNIKE.

Danes so na vrsti naročniki seri Z in Z.

RONALD COLMAN

LILLIAN GISH

ELITNI KINO MATICA

Lepše kot »Bela sestra«.

Porotne obravnave

Novomeška porota.

Pred novomeško poroto se je zagovar-

jala v torek posmenika Ana Czararjeva ra-

di hudodejstva goljufije in prigovarjanja o-

krivemu pričevanju. Pod lažljivim naved-

bami je izumajala od raznih ljudi večje zne-

ške nato pa skušala pregovoriti priče, da bi

izpovedale njej v prilog. Razprava je traja-

la pozno v noč. Porotniki so potrdili z 11 gla-

sovi glavno vprašanje glede goljufije in je

bila obtožnica obsoljena na eno leto težke

ječe.

Včeraj je stal pred porotniki bivši že-

lejniški čuvaj France Koklič iz Uršnih sel,

ki se je moral zagovarjati radi umora svoje

žene, ki ji je aprila 1927 prerazal vrat. Po-

ročil se je šele 5. februarja 1927, a se je v

zakonu hitro razotjal. V svoj zagovor je

navedel, da je izvršil dejanje iz ljubostno-

sti in v trenutni duševni zmedenosti. Po-

rotniki so vprašanje glede umora zanikali,

potrdili pa vprašanje glede umora, na kar je

bil Koklič obsoljen na 3 in pol leta težke

ječe.

Mariborska porota.

V torek 7. t. m. je bilo odprto pr-

mariborskem okrožnem sodišču peto po-

ročno zasedanje. Prva sta se zagovarjala

radi zavratnega umora 27-letni delavec Mi-

ha Seruga iz Radovca pri Murski Soboti in

njegov tovariš delavec Fran Babič iz Po-

znanec v Prekmurju. Leta 1921, sta proti

nagradi umorila posmenika Janoša Borov-

niaka. Najela ju je žena umorjenca in nje-

na mati. Obe povzročiteljici umora sta bili

obsoljeni že leta 1923 na Madžarskem. Ob-

tožnica sta takrat pobegnili in so ju šele

sedaj izsledili. Obsoljena sta bila vsaka na 9

let težke ječe.

Včeraj sta se zagovarjala pred porotniki

posmenik Ivan Čuhak in njegov 17-letni sin

Kalman radi umora posmenice Roškar iz Go-

rice v Prekmurju. Roškarjeva je namreč

obdolžila Kalmana Čuhaka, da ji je ukradel

200 Din. Radi te obdolžitve je nastalo med

njimi hudo sovraštvo, ki je končalo z umo-

rom Roškarjeve. Ko je prišel umor na dan,

sta oba obdolžila umora druge. Obsolena

sta bila Ivan Čuhak na 2 leti težke ječe,

Kalman Čuhak na 16 mesecev. Izredno

mila kazen je bila izrečena na podlagi kriv-

doreka porotnikov, ki so zanimali glavno

vprašanje glede umora.

Zopet sva molčala. Katera banka mu

je pošiljala denar?

— Spremljala sta ga, da bi mu po-

magala.

— Ne! sva vzkliknila z mr. Grah-

amom v en glas.

Stvar je postajala resna. Saj niti slu-

tila nisva, da bi se mogla zadeva obrniti

v to smer. Kako je mogel izvesti za

Pozzo di Borgove načrte? Zakaj se ni

svala dalu obgemu Pozzo di Borgu zve-

zati raje kakor pa vzbujati sum, da sva

ga spremljala prostovoljno?

— Molčita! Zasljušem vaju samo po

forma. Vse vem! Samo moj spomin pre-

kaša mojo strategijo. Ko je Massena —

pri tem je pokazal na enega svojih čast-

nikov — ko mi je Massena nedavno

predložil raport, sem se samo mimogre-

de ozri nanj in že sem vedel, da ima si-

cer vse zabeleženo, samo dva topa na

trdnjavi pri Pontremoli je pozabil ome-

niti.

Pogledal je naju s plantičnimi očmi

Nato je nadaljeval tiše:

— Kdaj in kako je sestavil Pozzo di

Borgo načrt o napadu na mojo denarno

pošiljko?

Tedaj smo prišli do stadija, ko najini

glasovi niti najinim lastnim ušesom niso

več zveneli takoj prepričevalno, ko sva

odgovorila:

Pisane zgodbe iz naših krajev

Velika špijonažna afera ali intriga? — Avanture nemške mili-onarke. — Zagonetna smrt osamljenega starca.

Senzacionalna aretacija »lepe Vi-de«, ge. Orensten, žene bivšega pod-ravnatelja Englesko-srpske banke v Beogradu, vzbuja še vedno veliko po-zornost v beograjski javnosti, ki jo še povečuje dejstvo, da noče policija dati o tej aferi in o vzrokih aretacije nikakih informacij. Včeraj se je raz-nesla po mestu vest, da je prišla poli-cija na sled veliki špijonažni aferi. Le-pa Vida je namreč mnogo občevala z inozemskimi diplomati. Največ se je gibala v diplomatskih in vojaških kro-gih, kar je ta sum še bolj potrdilo. Ko-liko je na tem resnice, bo dognala šele preiskava. Včeraj je policija izvršila na njenem stanovanju hišno preiskavo ter zaplenila mnogo korespondence, ki so jo odnesli na policijo, kjer jo sedaj pregledujejo.

V nekaterih krogih se zatrjuje, da bo ta afera končala z blamažo policije, češ da je postala lepa Vida žrtve in-trig. Nedavno je namreč prekinila raz-merje z neko osebo ter se posvetila drugemu občevalcu. Zato se v teh krogih domneva, da gre v celni zadevi le za spretno skovano intrigo in osebno maščevanje. Pa četudi se zadeva za lepo Vido še kolikor toliko ugodno iz-teče, je njen nadaljni obstanek v Beo-gradu nemogoč, in tudi policija se baje že bavi z mislijo, da ji nujno nasvetuje, naj odide na svoje posestvo v Valjevo ali pa naj se napoti za svojim možem v prostorni, neznani svet. Zaenkrat pa je ge. Orensten še vedno v policijskih zaporih, kjer jo neprestano zaslišujejo. Včeraj so se razširile tudi govorice, da bodo sledile še nadaljne senzacionalne aretacije.

V Beograd je prispela hčerka zna-nega nemškega milijonarja Stinnesa, Eleonora Stinnes, ki je nedavno nasto-pila potovanje okrog sveta. Uredila si je v to svrhu poseben avto, v katerem lahko prenočuje, kuha, piše, itd. Avto je opremljen z vsem potrebnim za prav udobno življenje, ne manjka niti radio, niti kino-aparata. Pred par dnevi je pri-spela na svojem potovanju v Beograd, kjer je njen prihod vzbudil pravcato senzacijo. Gospodična Stinnes, krepka devojka 22 let, se nameč ne oblači po najnovejši pariški modi, marveč ima od moškega krojača urezane hlače, moško srajco in prav na kratko pristrižene la-se. Na sebi nima prav nič ženskega in tudi na ulici se giblje kakor pravi beo-grajski bečar. Če bi je ne izdajali vse-eno še nekoliko daljši lasje, bi sploh nihče ne vedel, da to ni potomec Ada-ma, marveč sestre rajske Eve.

Zdi se pa, da se gospodična Eleo-nora, ki preživlja dan za dnem po beo-grajskih nočnih lokalih bakanel, kakrš-ne si morejo privoščiti le hčere milio-narjev, v naši prestolici prav dobro za-bava. Ves dan brzi po mestu od enega konca do drugega ter fotografira in filma, da na ta način nabere kar največ spominov. Ko je minulo nedeljo razsa-jala nad Beogradom strahovita nevihta in burja, je gospodična Eleonora junaško stopala po ulicah in snimala zani-mive prizore. Vse svoje snimke pa ho-če takoj kopirati. Vsak trenutek se po-jači v delavnici beograjske filmske-ga operaterja Novakoviča in on ji mora

Dnevne vesti.

V Ljubljani, dne 9. junija 1927.

— **Kraljica Marija odpotovala iz Maribora.** Včeraj jutraj je odpotovala kraljica Marija iz Mariborskih Lazni. Ker se je mudila v kopalšču incognito, je odpadlo tudi svečano slovo. Kraljica se je v priljubljenem češko-slovanskem kopalšču zelo dobro počutila in je pred odhodom izrazila željo, da bi se rada čim prej vrnila. Baje se namerava prihodnje ustaviti v kopalšču Jachymov.

— **Kraljica Marija na Bledu.** Danes ob 7.35 je prispela na postajo Lesce kraljica Marija s svojim spremstvom. Na kolodvoru na Lescah je kraljico pozdravil veliki župan dr. Fran Vodopivec, na kar je njegova gospa soproga izročila kraljici šopek svežih rož, ki jih je kraljica prilazno sprejela. Kraljica se je nato z dvornim avtomobilom odpeljala v spremstvu adjutantov majorjev Pogačnika in Masaloviča na Bled na kraljev dvorec Suvorov, kjer že biva prestolonaslednik Peter. Kraljica ostane na Bledu nekaj dni.

— **Naš novi poslanik v Bernu.** V soboto odpotuje v Bern bivši pomočnik zunanega ministra g. Jova Marković, ki je bil nedavno imenovan za poslanika v Bernu.

— **Prometni minister in železnice v Sloveniji.** Prometni minister general Milosavljevič se zadnji čas nahaja na neprestanem inspekcijskem potovanju. Nadzira in proučava zlasti položaj železnice v Dalmaciji in prometno službo na Sušaku. Za binokostne paze je bil na Sušaku. Čim je iz časopisov izvedel, da se je pričela stavka železniških ulazbenec v mariborski delavci, se je odločil odpotovati v Maribor in proučiti tamšnje razmere. Prometni minister je prispel v torek 7. t. m. jutraj v Maribor v spremstvu ljubljanskega direktorja inž. Dimitrija Kneževića. V Mariboru je proučil situacijo ter se zanimal za poslovanje mariborske delavnice. Izjavil je, da bo njegova skrb nabaviti iz računa nemških reparacij delavni material, da bo tako delavstvo zaposleno in izvršilo določeni maksimalni program. Izposloval bo za ljubljansko direkco tudi nabavo 6 novih lokomotiv iz Nemčije in večje kredite. Prometni minister se je dalje v Zidanem mostu zanimal za tamšnje, prometno otežujoče razmere ter se bo iz tehničnih razlogov zavzel za čimprejšnjo izvedbo načrtov glede razširjenja kolodvorov v Zidanem mostu.

— **Živalske kužne bolezni v mariborski oblasti.** 30. maja je bilo v mariborski oblasti 16 slučajev svinjske kuge, 4 svinjske rdečice, 2 stekline, 2 konjskih garij in 1 smrskavost.

— **Podpora za sirote invalidov.** Ministrstvo za socialno politiko je odobrilo centralni upravi združenja invalidov izredno podporo v znesku 500.000 Din za oskrbo sirot vojnih invalidov in vojnih sirot.

— **Sabor hrvatske starokatoliške cerkve.** Danes se vrši v Zagrebu hrvatske starokatoliške cerkve, radi katere so nastali nedavno hudi spori med katoliškim episkopatom in starokatoliško duhovščino. Na saboru se bo predvsem razpravljalo o notranjih zadevah cerkve ter o razmerju napram rimsko-katoliški cerkvi.

— **Drugi pomorski-propagandistični tečaj Jadranske Straže v Splitu** se vrši v času od 1. do 31. julija t. l. Kaker lanske leto, pošlje tudi letos glavni odbor Jadranske Straže v Ljubljani na ta tečaj enega udeleženca. Sprejem in celomesečna prehrana (stanovanje in hrana ter vožnja tja in nazaj) je brezplačna. Natančnejše informacije in prijave sprejema Glavni odbor v Ljubljani do 15. junija t. l.

— **Smrtna kosa.** Včeraj je preminul v Mirni peči trgovec in posestnik g. Alojzij Hudc. Pokojnik je bil znan daleč naokrog kot izredno agilni, značilen in pošten mož. Imel je mnogo iskrenih prijateljev, ki ga bodo težko pogrešali. Blag mu spomin! Zaljubljenim naše iskreno sožalje!

— **Javni telovadni nastop Sokola na Viču,** ki se vrši v nedeljo dne 12. t. m. ob 15. uri na vrtu Pavličevih gostilne, bo združen z veliko vrtno veselico. Poleg srečanja in streljanja na dobitke bo zelo zanimiv in posrečen ribolov. Ker je vsa prireditev v društveni režiji, je pričakovati obilo udeležbo tudi s strani ljubljanskih in okoliških bratskih društev.

— **Bohinjska Bistrica.** Tukajšnje Sokolsko društvo priredi v nedeljo, dne 12. t. m. prvo veliko tombolo v Bohinju. Pripravljeni so krasni dobitki, n. pr. oprava, šivalni stroj, moško kolo, krava, vrča, moka itd., vse polnoma novo, v skupni vrednosti 20.000 Din. Pridite, nakupite si tablice po 3 Din in poizkusite svojo srečo. — Zdravo! 471-n

Iz Ljubljane

— **Današnja operna predstava odpovedana.** Uprava Narodnega gledališča v Ljubljani obvešča posetnike opernih predstav, v prvi vrsti abonente reda D, da mora današnja predstava žal odpasti in to vsled razloga, kar dotični vagon s kostumi, notnim materialom in instrumenti do tega trenutka še ni dospel v Ljubljano, navzlic temu, da je bil že v soboto odpravljen v Splitu. Uprava prosi tozadevnega upoštevanja. Za jutri napovedana predstava »Orlov« pa se vrši v vsakem slučaju.

— **Članom godalnega orkestra Orkestralnega društva Glasbene Matice!** Ker je koncert v soboto 11. t. m. v Zagorju ob Savi, se vrši vaja in za njo važen razgovor v petek ob 8. zvečer. Odbor prosi vse člane (tudi tiste, ki niso mogli o Binkošti na turnejo), naj se vaje zanesljivo udeležijo.

— **Izpraševalna komisija za državni izpit iz glasbe v Ljubljani razklaša,** da se bodo izpiti za leto 1927. vršili koncem meseca junija t. l. v prostorih ljubljanskega konservatorija (Gospodarska ulica 8). Kandidati, ki želijo v letošnjem terminu polagati izpit iz glasbe (petja, klavirja, goli ali orgel), naj predložijo svojo, z dokumenti opremljeno in kolekovano prijavo izpraševalno komisiji do 20. junija t. l. (v pisarni konservatorija).

— **Iz slepe je darovalo uradnišvo delegacije min. financ kot preostanek od venca Din 60.**

— **Prva žrtve avtomobilske nesreče pri Kranju.** V državni javni bolnici je včeraj popoldne umrl 40-letni trgovec iz Siska g.

— **Nov občinski gerent v Petišovcih.** Veliki župan mariborske oblasti je razrešil dosedanjega občinskega gerenta v Petišovcih, srez doljenclavski. Franca Vučkica in ves gerentski svet ni njihovih dolžnosti. Za novega gerenta je imenovan po-

— **Imenovanja pri Poštni hranilnici.** Po vpokojitvi direktorja dr. Ignacija Rutarja za časovnega vodjo ljubljanske podružnice Poštne hranilnice imenovani g. Ilija Obradović, ki je bil pred tem dodeljen zagrebški podružnici, je imenovan za direktorja podružnice v Skoplju. Za glavnega tajnika glavne direkcije Poštne hranilnice je imenovan g. Vladimir Spagnut.

— **Uredba o stavbnih obrti.** Med ministrom javnih del in ministrom trgovine je dosežen sporazum glede uredbe o stavbnih obrti. Uredba začasno ureja vse pod stavbno stroko spadajoče obrti, predpisuje za vsako teh obrti posebno strokovno izobrazbo in deli te obrti v posamezne kategorije. Uredba bo zakonito veljavna do sprejetja enotnega modernega zakona o stavbnih obrtih.

— **Vpokojen državni svetnik.** Vpokojen je član državnega sveta Velislav N. Vučević.

— **Veterinarski kongres.** V Beogradu se prične dne 12. t. m. dva dni trajajoči kongres jugoslovenskih veterinarjev. Železniška uprava je dovolila udeležencem kongresa polovično vožnjo na vseh progah državnih železnic.

— **Iz poštne službe.** Premešeni so: od pošte Ljubljana I. k direkciji pošte v Ljubljani za tajnika uradnik Ivan Zupanec, iz Laškega k pošti v Kranju uradnik Ivan Slavec, iz Maribora v Rajhenburg uradnik Mihael Straus; za upravnika pošte Bled I. je imenovan poštni uradnik Ivan Regant, v višjo skupino je pomaknjen uradnik pošte Maribor I. Viktor Zatorski.

— **Razpisana občinska služba.** Pri mestnem magistratu v Celju se odda časna služba pomožnega konceptnega uradnika-jurista. Ta služba je pogodbeno. Plača po dogovoru. Prednost imajo prosilci s praktičnim izpitom za politično administrativno poslovanje in z daljšo prakso. Prošnje je treba vložiti do 17. junija pri predsedništvu mestnega magistrata.

— **Nov občinski gerent v Petišovcih.** Veliki župan mariborske oblasti je razrešil dosedanjega občinskega gerenta v Petišovcih, srez doljenclavski. Franca Vučkica in ves gerentski svet ni njihovih dolžnosti. Za novega gerenta je imenovan po-

— **Podlegel je težkim ranam.** ki jih je dobil pri znan avtomobilski nesreči pri Kranju na binkoštni ponedeljek. Zadnji čas so nastale komplikacije, ki so povzročile njegovo smrt. Pri padcu si je namreč g. Pavlin močno pretresel možgane. Pokolnikovo truplo prepeljalo nažbrž v Sisk. Njegova soproga Katka je bila o njegovi smrti obveščena. Njeno stanje je nelzpremno, vendar pa ni nevarnosti, ker so njene poškodbe lažje zanačaja.

— **Sokolsko društvo v Štepanji vasi** priredi v nedeljo, dne 12. junija 1927 na idiličnem Tolstnem gričku pri bratu Antonu Novaku-Lozariju v Štepanji vasi jav. telovadbo s sodelovanjem godbe Sokola I. Po končanem sporedu se vrši istotam narodna veselica. — Zdravo! — Odbor.

— **Občni zbor »Kluba ljubiteljev jamarjev«** se vrši z občinskim sporedom v sredo, dne 22. junija t. l. »V Rožicah«, hotel Union ob 18. uri.

— **Pevski zbor Glasbene Matice v Ljubljani.** Letni redni občni zbor se vrši dne 20. junija 1927 ob 8. uri zvečer v pevski dvorani št. 14 Glasbene Matice, Vegova ul.

— **Zamenjena kolo.** Mesarskemu pomočniku Lovrencu Logarju je bilo v mestni klavnicu zamenjano 2000 Din vredno kolo, znamke »Opel«. Neznat tat je dobro kolo odpeljal, svoje, prav staro in nerabljivo, vredno okoli 300 Din pa je pustil v klavnici. Zamenjeno kolo ima št. 678.560.

— **Drobit policijske kronike.** Aretiranih je bilo od včeraj do danes jutraj 7 oseb. Policija je napravila ponoči racijo ter prišla 4 ženske radi tajne prostitucije. Ostale tri osebe so bile aretirane radi drugih deliktov. Policijsko poročilo je danes bogato na prijavah radi lahkih telesnih poškodb. Te poškodbe izvirajo iz pretepotov, ki so se na binkoštni ponedeljek vršili po raznih gostilnah, odnosno na ulici. Dva veseljaka sta nočjo kalila nočni mir, nagrada od strani policije ne izostane. Zopet je prijavljen slučaj pasjega vrziva. V Groharjevi ulici je namreč včeraj popadel hud pes, ki je drugake vedno privezan. 11letno Slavko Svetič ter jo ugriznil v levo pleče.

— **Velika izbira raznega perila, modnih bluz, oblek, nogavic, vezenin, čipk, kravat, itd.** se kupi po priznani nizki ceni pri tvrdki Ign. Žargi, Ljubljana Sv. Petra cesta. 844

Iz Celja

— **Orjuna v Celju sklicuje za nedeljo,** dne 12. junija ob 9. uri popoldne v malo dvorano Narodnega doma sestanek celokupnega članstva. Vabila so razposlana. Udeležba je za člane strogo obvezna.

— **Cvetlični dan prireditelj Državna zaščita dece in mladine v Celju** v soboto 11. junija. Pri tej priliki naj nihče ne odreče daru naših deci.

— **Tedenski izkaz mestne klavnice.** V tednu od 30. maja do 5. junija se je zaklalo: 9 konj, 28 volov, 22 krav, 1 telico, 41 telet in 51 svinj. — Uvozilo se je: 507 kg govedine, 1817 kg teletine in 342 kg svinjine.

— **Požar.** V torek zvečer okrog 10. ure je začelo goriti v župnišni pristavi v St. Pavlu pri Prebodu. Gospodarske poslopje je kljub delu gasilcev pogorelo do tal, zlasti, ker se radi tesnega prostora požarna bramba ni mogla razviti. Na lice mesta sta prihiteli tudi celjska in gaberska požarna bramba. V ognju je zgorelo šest goved, med njimi dve breji kravi. Škoda je precejšnja. Kako je požar nastal, ni znano.

Iz Maribora

— **Spor radi popravilja cerkve in stolpa** je nastal med občno in kapucni v Studencih pri Mariboru. Cerkev že res precej žalostno izgleda, toda socialisti, ki imajo v obziru v rokah, ugovarjajo, češ, da bi se naj bila raje popravila cerkev, mesto da so zidali farovž, ki obsega 16 sob in ga hočejo še razširiti. Občina se brani prevzeti stroške za popravilo cerkve. Sploh vlada v Studencih precej napeto razmerje med voditelji občne in cerkvi, ki se je poostroilo zlasti zadnje čase radi duhovniške gonje proti socialističnim listom.

— **Gradbena akcija v predmestjih.** Vsa zadnja leta je opažati, da okolica in predmestja mnogo več gradijo, kakor Maribor. Letos je nastala cela vrsta novih hiš na Teznu, ki so si jih postavili železničarji. Pa tudi v Studencih, kjer je delavnica južnih železnic, so se železničarji krepko oprijeli samopomoči v stanovanjski bedi. Čedne enodružinske hiše rastejo tam ena za drugo in jih je baje za letošnji projektiranih okrog 40. Stavbne prostore so si odkupili železničarji po zelo ugodnih cenah od kmetov.

— **Stavbna akcija studenjske občine.** Svočlasi smo že poročali, da tudi industrijska ali bolje rečeno proletarska občina Studenci pri Mariboru stvarno rešuje stanovanjsko bedo. Sklenila je sama sezidati primerno stanovanjsko hišo, v kateri bi imela tudi prostore za svoj občinski urad. Sedaj pa je občina kupila 2 hiši od g. Štebja v Slomškovi ulici, kjer je bila do sedaj gostilniška in mesarska obrt, katero pa bodo seve opustili in prezidali ob hiši v stanovanje in uradne prostore.

— **Redukcija mestnih avtokoncesij.** Ker ima mestna občina za enkrat dovolj opravka s svojimi programi proti Celju, Dravski dolini in St. Ilju, je sklenila pri zadnji tajni občinski seji, da se odreče že naprošenim koncesijam za proge Maribor-Rogaška Slatina, Maribor-Radenci, Maribor-Murska Sobota, Maribor-Dobrna, Maribor-Vitanje-Šoštanj in proti okrog Pohorja. Pač pa bo prevzela v svoj obrat avtopromet po mestu, ker je podjetnik g. Liminger, ki bi moral začeti s temi vožnjami že s 1. majem, sedaj odložil to koncesijo. Občina si bo v to svrhu nabavila tri nove avtobuse. Kakor je videti, se naš avtopromet vendar počasi razvija.

— **Črešnje zorijo.** Naši griči okrog mesta dihaajo s polnim duškom pod žgočim solncem. Po dolinah so zapele prve kose v sočne travnike, ki jih komaj vidno vleče lahen veter. V vinograde pa se od jutra do večera upira razpaljeno azurje in trte zele-

ne vedno višje ob ravnih kolih. Na obronkih in vmes po jasih pa zore črešnje. Vsak dan so bolj prešene, svetlejšje, leskla rumena barva se zliva v rdečico in nekatere so že vse kipeče med zelenim listjem in igrajo kot rdeče zvezdice in vabijo — škorce, žgoleče kose in deca. Kmalu bodo pristavile lestve in dekleta se bodo spenjale od veje do veje, prav drzno do vrha in trga' sočne, rdeče črešnje v kosaro. V sonci sedi deca na travi in zoblje. Pomlad se poslavlja in zliva v poletje. Včasih so vozili naši ljudje črešnje daleč čez Muro, o polnoči so že zapregli naložene koleslje in ko je vstajala jutranja zora tam za Glajhenber-

gom, so hrzali naši konji med njivami nemških kmetov, ki nimajo črešnji. Sedaj stoji na velikem mostu v Čmureku carina in strazi mejo ob Muri. Zato pa je tam bolj poln mariborski trg, ki je eno samo veliko tihočije. Popoldne je kakor pester cvetoč travnik ali pravilni vrt s cvetjem, dišečim in vabljivim, zelenjavno, vonjavimi jagodami, dekleti z rumenimi, pikastimi rutami in črešnjami v jorbasih, kosarah in koleseljnih. Najlepše so pa vendar na drevesih, ko igrajo v solnčnih žarkih po sadonostih in na hribskih iz zelenih pašnikov. Kakor ognjene oči sipljejo radost v dolino izza zelenih listov...

Po Chamberlinovem poletu

Painleve o novem letalskem uspehu. — Entuzijazem v Ameriki. — Nemci vidijo v Chamberlinovem poletu simbol zblizanja z Ameriko. — Kaj pripoveduje Chamberlin.

»Petit Parisien« objavlja izjavo vojnega ministra Painleveja o Chamberlinovem in Levinovem poletu iz Newyorka v Nemčijo. Painleve je izjavil: »Nov prelet Atlantskega oceana je presenetljiv uspeh, ki ga moramo vsi občudovati. Omeniti je treba, da imajo ameriška letala motorje z 200 do 250 HP, dočim so opremljena francoska letala večnoma z mnogo neprimerno močnejšimi motorji. Toda ta letala so namenjena raznim svrhnam, dočim grade Američani zadnje čase aeroplane izključno za velike polete.

Zanimanje ameriške javnosti za aeroplan »Miss Columbia« je nepopisno. Ker so ameriški listi poročali, da je začel Chamberlinovo letalo v Nemčiji, v gosto megle in nalive, se je javnost zelo bala za letalčovo usodo. V mnogih cerkvah so se vršile v nedeljo zvečer službe božje za oba letalca, v nekatere cerkve so pa duhovniki celo med pridigo omenjali, kako se letalca živčujeta za napredek moderne avijacije. Polarni letalec Byrd je izjavil, da je Chamberlin ponovno dokazal, da je odlični letalec in pilot. Njegov polet pomeni obenem mislijo miru in prijateljstva Zedinjenih držav napram Nemčiji. Predsednik Wrightove letalske družbe Lawrence je izjavil, da je Chamberlin dokazal, da bodo imele Zedinjene države v dveh letih prvovrstno letalsko službo.

Brooklynska trgovska zbornica je izročila Levinovi soprogi zlato uro, namenjeno njenemu možu. Trgovski ataše nemškega poslaštva je odpotoval s Chamberlinovo in Levinovo soprogo v Berlin. Ameriški geološki urad je izračunal, da znaša daljinski rekord, ki ga je dosegel letalec Lindbergh, 5808 km 500 m, dočim je preletel Chamberlin 6283 km. Seč ameriškega vojaškega letalstva kontraadmiral Moffett je izjavil, da je Chamberlin s svojim poletom dokazal, da more Amerika pošiljati Evropi z letali orožje in druge vojaške potrebščine.

Chamberlinovo spremljevalec Levin je poslal svoji rodbini brzojavko, v kateri prosi oproščanja, da je odletel v Evropo, ne da bi rodbino poprej o svojem namenu obvestil. Vedel je namreč, da bi žena pod nobenim pogojem ne pristala na ta riskantni korak. Lindbergh je poslal Chamberlinu s pismom »Memphis« radiobrojavo čestitko. Konstruktor letala »Miss Columbia« je izjavil, da se pripravlja letos v septembru ali oktobru polet iz Newyorka v Rim.

Brooklynska trgovska zbornica je izročila Chamberlinovi soprogi 15.000 dolarjev kot nagrado, ki mu je bila namenjena, ako prvi preleti Atlantski ocean. Chamberlin sicer ni izpolnil tega pogoja, vendar pa mu je bila nagrada priznana in sicer kot priznanje za doseženi rekord v daljavi.

Nemški listi še vedno priobčujejo obširna poročila o ameriških letalcih. »Vossische Zeitung« poroča, da je Chamberlin pred ponovnim startom izjavil zastopnikom tiska, da je bil Berlin že sploščka cilj njegovega poleta. Imel je sicer namen pozdraviti tudi Pariz in bi bil obletel Eifflov stolp, da ga ni

ovirala gosta megla. Na čast ameriškega letalca se je vršila v torek zvečer na ameriškem poslaštstvu v Berlinu svečana recepcija. Včeraj popoldne sta bila sprejeta oba ameriška letalca pri prezidentu Hindenburgu in državnem kancelarju. Danes popoldne priredi zunanji minister dr. Stressemann na čast ameriških letalcev banket. Nadaljni program proslave uspešnega poleta je bil določen na posebni seji, ki se je vršila v prometnem ministrstvu.

Chamberlin in Levin pripovedujeta, da ju pri poletu ni podpiralo lepo vreme. Zlasti nad Irsko so bile vremenske prilike zelo neugodne in morala sta se dvigniti visoko nad oblake, da se izogneta viharju in nallivom. V velikem loku sta krenila proti jugu čez Rokavski zaliv misleč, da je vreme tam ugodnejše. In res se nista zmotila. Do Dordmunda je bilo vreme ugodno, za Dordmunda sta pa zopet priletela v gosto megle in ker sta letala samo po kompasu, sta zgrešila smer proti Berlinu. Dejstvo, da nista imela nemških zemljevidov, jima je bilo zopet usodno pri startu po prvem prisilnem pristanku v Eislebu. Chamberlin je v Eislebu izjavil:

— Proti pričakovanju sem imel ugoden veter za hrbtom in preletel sem Atlantski ocean med Novo Skotsko in Irsko približno v 24 urah. Slaba namera je predla nad Rokavskim zalivom, kjer so pihali močni nasprotni vetrovi in kjer sva zašla v silne nalive. Med poletom nisva ničesar zavzila. Zato ni čuda, da sva bila zelo lačna in žejna. Najtežje je bilo nalivati bencin. Prazne pločevinaste posode sva metala v morje. Žal sva morala vreči v morje tudi nekaj polnih posod, ker je bil aeroplan že takor preobtežen.

V svojem pozdravnem nagovoru je nemški minister narodnega gospodarstva dr. Curtius naglašal pomen poleta za zblizanje med Ameriko in Nemčijo. Državni tajnik dr. Schubert je izjavil, da vidi nemško znanje ministrstvo v presenetljivem uspehu ameriških letalcev simbol odstranitve vseh ovir na poti k zblizanju dveh velikih narodov. Posebno navdušeno je »pozdravil letalca ameriški poslanik Schurman rekoč, da so vsi Američani ponosni na svoja junaka in da ju svet pozdravlja kot nosilca miru in prijateljstva med dvema najkulturnejšima narodoma.

V torek je govoril Chamberlin po telefonu z Londonom in potrdil vest, da namerava v kratkem poleteti v angleško prestolico. Izjavil je, da je njegov aeroplan že toliko osnažen in popravljen, da lahko nastopí zračno pot v Ameriko. Angleški letalski krogi pa dvomijo, da bi se Chamberlin odločil za povratek v Ameriko z letalom. Preleteti ocean v zapadni smeri je neprimerno težje, ker je treba računati z močnimi nasprotnimi vetrovi. V tej smeri oceana brez pristanka še nihče ni preletel. Tudi v Londonu pripravljajo Chamberlinu svečan sprejem. Kraljevski Aeroklub priredi letalcema na čast svečan banket.

Sport

— **Il. kolo državnega prvenstva v nogometu.** — **Ilirija : Hask v nedeljo v Ljubljani.** JNS je moral na torkovi seji z ozirom na razne upravičene proteste deloma spreminiti prvotno razmestitev tekem za državno prvenstvo. Med drugim sta prvaku ljubljanskega podsaveza SK Iliriji, ki je bila po prvotnem razporedu najbolj oškodovana, zagotovljeni sedaj dve tekmi v Ljubljani, in sicer Hask (Zagreb) dne 12. t. m. ter SAND (Subotica) dne 3. VII. ali Hajduk (Split) dne 10. VII. V nedeljo 12. t. m. se odigra II. kolo sledeče: v Ljubljani Ilirija — Hask, v Splitu Hajduk : BSK, v Subotici Sand : SASK (Sarajevo). Definitivno razmestitev III. do V. kola bo določil savez prihodnji torek, 14. t. m. — Tekma s Haskom, prvakom Zagreba in favoritom za letošnje državno prvenstvo, stavi Ilirijo prihodnjo nedeljo pred novo težko nalogo. Njena čefktna zmaga nad Gradjanskim in častni rezultat proti BSK v Beogradu upravičuje nado, da bo tudi proti Hasku znalo častno, morda zmagovitvo zastopati belo-zelene ljubljanske barve.

— **Atena : Primorje.** Danes zvečer se vrši na igrišču Atene II. kolo prvenstvenih tekem rezervnih družin v katerem si stojiata nasproti družini Atene in Primorja. — Tekma nam obeta zanimivo in napeto borbo, ker bo odločala, kdo od obeh nasprotnikov zasede II. mesto v prvenstveni tabeli. Kot favorit gre v boj vsekakor Primorje. Čigar sedmoredica se je v zadnji tekmi proti Iliriji izvrstno obnesla. Tekma se vrši ob 19. uri; dočim se g. Dekleva. S

— **Kje se igra II. kolo prvenstva?** Na torkovi seji je savez določil za nedeljo sledečo tekmo: Ilirija : Hask v Ljubljani (sodnik Csajagi, rez. Nedoklan); Hajduk : BSK v Splitu (Fabris, Padjen); Sand : SASK v Subotici (Jelačić, Rabel). Vsa že odredjena mesta za nadaljnja kola je savez preključal ter bo pred vsako tekmo ponovno določil mesto. Savez je nadalje odredil, da se morajo klubi, ki tekmujejo v državnem prvenstvu, igrati vse tekme, ki so določene v njegovem sežehu, igrati na svojem igrišču, ako ga imajo. Ta sklep velja i v bodoče.

— **Službeno iz LHP (iz seje 8. VI.).** Prvenstvena tekma Primorje — Atena se preloži na soboto 11. t. m. ob 19. igrišče Atene. — G. Vončina se poziva, da nemudoma pošlje sodniško poročilo. SK Ilirija se kasneje z Din 100, ker ni postavil k tekmi Ilirija — Primorje rediteljev. Znesek ima poravnati do 20. t. m. — Vsi sodniki se ponovno opozarjajo, da je treba najkasneje 48 ur po tekmi poslati podsavezu sodniško poročilo v dvojniki in priložiti takso. — Tajnik.

— **Hask : Ilirija. Tekma za državno prvenstvo.** Glasom zadnjega sklepa JNS igra Hask v nedeljo proti Iliriji v Ljubljani. Za to tekmo vlada upravičeno veliko zanimanje, ker se srečata povsem enaka protivnika. Ilirija je v Beogradu dosegla nepričakovano dober rezultat in s tem dokazovala svojo dobro formo. Hask si je v Sarajevu priboril dve točki in bo vsekakor skušal proti Iliriji doseči zmagovit izid. Haskovec bo v Ljubljano spremelja velika kolona navijačev in bodo vsled tega imeli dobro zašlumbo. — Tekma se vrši na igrišču Ilirije ob 17.30.

Izpred sodišča

Delavec Bolha: — A zdaj me pa hočete še kaznovati, saj nisem nič hudega storil? Sodnik: — Zakaj ste upli na magistratu nad uradnikom N., da je nesramen?

— I kaj se hoče, pijan sem bil in tak sem ga prišel prosit za podporo. Pa tedaj, aprila ste tudi kritični, da bosta že pokazali, kdo ste?

— Lahko da sem vpil, ne vem pa ne. — Kar grozilo ste; ampak spomin imate zelo kratek. Ali boste mogli spomniti, na koliko boste obsojeni? Ker ste bili tako divji, boste zaprti 14 dni.

— Ovbe, to je pa kar preveč, ali bi se ne mogli malo drugače pomeniti in se nekoliko »zglihati«?

— Sodba je izrečena in sedeli boste. Sicer se pa lahko pritožite, če hočete. Državni pravdnik: — Saj je malo dobil, če se bo pritožil, se bom pa tudi jaz. Bolha: — O, se pa raje ne bom, če ne mi znajo še malo priložiti.

Justifikacija litovskega generala

Tragedija sovjetskega vohuna v Kovnu. — Bivši načelnik litovskega generalnega štaba vohun. — Smrtna obsodba izvršena v 24 urah.

Te dni so priobčili evropski listi kratko vest, da je bil glasom obsodbe litovskega vojnega sodišča v Kovnu ustreljen bivši načelnik generalnega štaba general Konstantin Karlovič Klečinski, in sicer takoj po končanem procesu, kakor določa zakon o obsednem stanju. Justifikacija se je izvršila v Kovnu. Tiho in neopaženo se je odigrala tragedija, ki živo spominja na znanega avstrijskega veleizdajalca Redla.

General Klečinski je bil bivši carski častnik, ki se je udeležil svetovne vojne kot polkovnik generalnega štaba, toda že leta 1916. so ga Nemci ujeli. Ko je prišel iz ujetništva, je vstopil kot dobrovoljec v novo ustanovljeno litovsko armado, ostal je pa ruski državljani in je pustil svojo rodbino v Rusiji. V litovski armadi je napravil sijajno kariero. Najprej je bil komandant polka, potem pa divizije. Odlikoval se je v bojih proti boljševikom, za kar je dobil najvišje litovsko odlikovanje. Istočasno je bil imenovan za generala in načelnika litovskega generalnega štaba.

Po končani vojni z boljševiki se je lotil Klečinski organizacije litovske armade. Takrat se je razširila vest, da je general podvržen alkoholizmu, da rad pije vodko in vino ter da počenja v pijanosti razne budalosti, ki načelniku generalnega štaba ne delajo časti. Vlada mu je diskretno namignila, da bi bilo najbolje, ako zaprosi za vpokojitev. General je ta migljaj razumel in leta 1922. je izstopil iz armade ter se posvetil privatnim trgovskim poslom. Vlada litovske republike mu je poklonila poleg dosmrtno pokojnine velik kompleks zemlje, na katerem si je urenil kmetijo. Kakor poprej, tako je bil Klečinski tudi v zasebnem življenju splošno priljubljen in spoštovan. Naenkrat se je pa razširila vest, da je Klečinski veleizdajalec in da dela za ruski boljševizem. Govorice o tem niso hotele utihniti in tako je bila litovska vlada končno prisiljena uvesti preiskavo. Vojaške oblasti so sklenile aretirati bivšega načelnika generalnega štaba. Pred aretacijo so pa odredile hišno preiskavo, in sicer pet dni potem, ko je vojno ministrstvo Klečinskemu dovolilo nositi do smrti generalsko uniformo in ko je zapovedalo, da morajo vojaške enote pred njim defilirati. Dne 20. maja so se zglasili pri njem tajni agenti, da preiščejo njegovo stanovanje.

Stopili so v kabinet in zalotili Klečinskega v intimnem pogovoru z vojaškim agentom sovjetske vlade, Sokolov

vim. General Klečinski je bil tako presenečen in zbežan, da važnih listin, ki jih je držal v roki, ni skril v žep svoje generalske uniforme, marveč jih je vrnil v kot. Agent je listine pobral in se prepričal, da gre za strogo zaupno povelje generalnega štaba, tičoč se organizacije litovske armade. Pri zaslišanju je Klečinski priznal, da je že lani v juliju deloval za boljševiško vladu, za kar je dobival mesečno 1250 frankov. Za te posle se je odločil baže pod pritiskom, kajti boljševiki so mu zagrozili, da ustrele v nasprotnem slučaju njegovo mater, ki biva še vedno v Leningradu. Temu izgovoru pa litovske oblasti niso hotele verjeti. V listinah moskovske vohunske službe je bil Klečinski označen pod imenom Ivašov 12.

Boljševiški vojaški agent Sokolov je zapustil s svojo rodbino Kovno še istega dne, ko je bil Klečinski aretiran. Tudi Sokolov je bil poprej carski častnik, ki je absolviral takozvano rdečo akademijo generalnega štaba. Med revolucijo je bil poveljnik boljševiške divizije. Litovska vlada ni izvajala izvojnih afera svojega generala diplomatičnih posledic napram Rusiji, ker je spadalo vohunstvo v tem primeru k delovanju vojaškega agenta. Pač pa je rigorozno nastopila proti Klečinskemu in ga izročila vojnemu sodišču. Vojno sodišče je soglasno proglasilo generala za veleizdajalca in ga obsodilo na smrt. Smrtna obsodba je bila v petih urah potrjena in čez 24 ur izvršena.

Roparski umor v Bratislavi

V torek popoldne, ko je bil bratislavski mestni park poln občinstva, so našli na vrtu za teniskim igriščem truplo neznanke devoyke, na katerem na prvi pogled ni bilo nobenih znakov nasilne smrti. Policija je prvotno domnevala, da gre za samomor. Kmalu se je pa prepričala, da je postala mladenka žrtev roparskega umora. Njene noge so bile namreč skrbno pokrite z vejami in listjem. Policija je uvedla takoj strogo preiskavo, da izsledi morilca.

Preiskava je dognala, da je žrtev umora 31letna prostitutka Rozalija Kučera. Javile so se priče, ki so izpovedale, da so videli mladenko usodnega dne v družbi nekega visokega mladika, ki je govoril nemščino v dunajskem dialektu. Nadaljna preiskava je imela presenetljiv uspeh. Čez tri ure po odkritem umoru so našli morilca v

osebi znanega vlomilca, ki je bil že opetovano kaznovan. Može je prvotno svojjo krivdo tajil, ko je pa priznal, da se je usodnega dne izprehajal z dekletom po parku, ni bilo več dvoma, da je morilec on. Vse kaže, da je šlo za rop. Zločinec je zahteval od svoje žrtve denar in ko ga mu ni hotela dati, jo je vrgel na tla in davil dotlej, da je izdihnila. Sledovi davljenja se poznajo na nosu in na čelu. Po krvavem činu je pobral morilec svoji žrtvi denar, celih 80 kron, ter pokril njeno truplo z vejami in listjem.

Nevarne pustolovščine v aeroplanih

V zvezi z malo nezgodo, ki jo je imel ameriški letalec Chamberlin na svojem poletu v Nemčijo, bosta naše čitatelje gotovo zanimala dva senzacionalna dogodka, ki sta se odigrala pred leti visoko v oblakih. Junak prvega dogodka je ostal živ, dasi je njegov aeroplan visoko pod oblaki izgubil obe krili. Gre za ameriškega letalca poročnika Mac Clellana.

Ob navzočnosti nadzorne komisije vojaškega letalstva se je dvignil Clellan z letalom tipa Comanche, da bi izvajal v zraku razne akrobatske vaje. V višini 1700 m je začel pilot demonstrirati svojo spretnost, in sicer tako zvan padec letala, to je manever, ki danes danja ni pomeni nič posebnega. Spustil se je z ogromno brzino navpično proti zemlji. Hitrostni kazalec je kazal za 340 km na uro. Naenkrat je začel letalec močan pok in v tistem hipu se je prepričal, da pada brez obeh kril. Vseled silne hitrosti sta se namreč obe krili odtrgali. Bil je zelo kritičen trenutek, kajti do tal je imel letalec še 800 m. Clellan se je naglo opustil jermenov in odvezal padalo, ki je začel takoj funkcionirati. Aeroplan je treščil na tla, letalec se je pa počasi spustil na letališče, kjer ga je sprejela množica radovednežev z nepopisnim navdušenjem. Gledalci so trdili, da je minilo od trenutka, ko je treščil aeroplan, do trenutka, ko je treščil aeroplan na tla, samo 6 sekund.

V sličnem kritičnem položaju je bil tudi ameriški mornariški letalec Isac Schlossback, ki je delal drzne poizkuse, da ugotovi, koliko obratov lahko doseže v zraku okrog daljinske osi letala. Zadnji poizkus mu je ostal vse življenje v spominu. S svojim letalom je ležal v zraku z zadnjim delom navzdol in se hotel prevrtniti z nosom navzgor. V tistem hipu je opazil, da se aeroplan noče obrniti okrog svoje osi. Letalec je napel vse sile, in se uprl z nogami ob steno, pri tem so se pa pretrgali jermeni, s katerimi je bil privezan k kabini. Že je padel z glavo navzdol iz kabine, ko se je v zadnjem hipu

ujel za naslonjalo, dočim je začelo letalo v največji brzini padati. Vse to se je odigralo v dveh, treh sekundah. K sreči se je letalo med vratlomnim padcem vzravnilo, in ta trenutek je Schlossback porabil, da je spravil aeroplan v normalno lego. Ko je srečno pristal, je imel nad senci sive lase, ki so bili nekaj sekund poprej še črni.

našboljše, najtrpežnejše, zato najcenejše

Poroka Guglielma Marconija

12. t. m. se znani italijanski izumitelj senator Guglielmo Marconi poročil z Marijo Kristino Bezzi Scali. Po svatbeni pojedini v palači Bezzi Scali se napoti Marconi s svojo mlado ženo po svetu na svoji jahti »Elektra«.

Marconijeva poroka zanima ne le Rim, temveč tudi ostalo Evropo in Ameriko. Saj pozna Marconija ves svet in znano je, da je ločen od svoje prve žene. Pred tremi leti se je že govorilo, da se Marconi namerava oženiti z neko lepo in odlično Angležinjo iz angleške visoke aristokracije. Marconi je pa sam to vest demental. Senatorjeva prva žena donna Beatrice Marconi O'Brien se je rodila l. 1885 in je 5 let mlajša od Marconija. Doma je iz Irskke kakor Marconijeva mati Annetta Jameson. Prvi izumiteljev zakon je potekel nad vse čudno. Že pred poroko sta se zakonca pogodila, da se moreta ločiti, če bi po značaju ne mogla harmonirati. Že ta predpogoj je služil zakonca pri ločitvi pred civilnimi oblastmi, ko sta se sporazumno odločila, da pretrgata zakonske vezi.

Težje je bilo pretrgati cerkveni zakon, ker je trajal nad 20 let in je bil tudi blagoslovljen s potomci. Preteklo

poletje je Marconi spoznal konteso Bezzi Scali in se vanjo zaljubil. Na zakon z ločenjem pa ni bilo misliti kajti kontesin oče konte Don Francesco Bezzi Scali in njena mati sta se poroki odločno protivila; pripadeta namreč najbolj »črni« rimski aristokraciji. Katoliška cerkev ne more razvezati, kar je bilo zavezano, more pa izreči neveljavnost kakavega zakona. Tako se je Marconiju posrečilo doseči neveljavnost svojega prvega zakona in s tem ni bilo nobene ovire več za zakon z Marijo Bezzi Scali.

Gospodarstvo

—g. Konferenca gospodarskih zbornic v Splitu. V torek se je pričela v Splitu konferenca gospodarskih zbornic, ki se je udeležilo delegatov vseh zbornic. Po običajnih formalnostih je poročal načelnik ministrstva trgovine in industrije dr. Krpan o obstoječih obrtnih zakonih in principih za izenačenje naše zakonodaje. Referat je bil zelo obsežen, ker je referent zbral v njem ves material, ki se tiče tega važnega problema. Ljubljanska trgovska zbornica je predložila referat o profesionalnih organizacijah, sarajevska pa referat o obrtni oblasti v novem zakonu o trgovskih podjetjih.

—g. Zamenjava obveznic vojne škode. V ponedeljek je stopil v veljavo pravilnik glede obnove obveznic 2 in pol odst. loterijske državne rente za vojno škodo v komadnih po 5000 in 10.000 Din nom. vrednosti. Obveznice po 1000 Din nom. vrednosti bodo vzete iz prometa.

—g. Mednarodni sejem v Bratislavi. VII. mednarodni podonavski sejem v Bratislavi (CSR) se vrši letos od 21. VIII. do 2. IX. 1927. Prospekti dobijo interesi v pisarni Zbornice za trgovino obrt in industrijo v Ljubljani.

—g. Dobave. Direkcija državnih železnic v Ljubljani sprejema do 14. junija t. l. ponudbe glede dobave 1000 komadov brezovih metel, gledalnih stekel, signalnih vrvi, brusnih kamnov, 5000 kg surovega železa ter glede dobave 700 m poljskih tračnic. Predmetni pogoji so na vpogled pri ekonomskem oddelku te direkcije.

Je že mogoče.

Župnik pokara mladega fanta, o katerem je izvedel, da zapeljuje dekleta in jim obljublja zakon: Ti Janez, z Nežo pri nas si zaročen, v sosednji vasi imaš razmerje z Julko, a onstran hodiš za Mico. Kako je vendar to mogoče?

— O. Čisto lahko, g. župnik, imam namreč motorno kolo...

Srečke 14. kola dospele

Razpošiljati jih začnemo te dni. Za Ljubljano in osebno prodajo je prevzel Oglasi oddelček »Jutra« v Prešernovi ulici šte. 4, na kar opozarjamo vse zainteresirane.

ZADRUŽNA HRANILNICA r. z. z. o. z. LJUBLJANA, glavna razpečevalnica srečk za Slovenijo.

Ljubavne noči v Firenci...

LILLIAN GISH **RONALD COLMAN**

PREKRASNO! MONUMENTALNO! VELICAŠTNO! KOLORIRANO! LEPEŠE KOT VELEFILM «BELA SESTRA» OCARUJOČI NARAVNI POSNETKI.

4., ½ 8., ¼ 10.

Sredina mesta ELITNI KINO MATICA Telefon 2124.

Dražba

stoječe trave za prvo košajo se bo vrnila v soboto 11. junija 1927 v konturni zadevi Antona Steinerja. Travniki ločijo v Mostnem logu. Interesenti se snidejo ob dveh popoldne na Opekarski cesti 31.

Kopalne hlače

otroške majice in nogavičke v raznih barvah, svilnati trakovi, srajce pisane, kravate, palice, nahrbtnike, dšee milo, Odol, potrebščine za šivilje, krojače, čevljarje, tapetnike najcenejše le pri

Josip Petelinc

ob vodi blizu Prešernovega spomenika.

Velika predtiskarija ženskih ročnih del

za trgovino, šolo in dom.

Tisoče novih, krasnih vzorcev. Čisti tisk, hitra izvršitev, nizke cene. Predtiskujemo samo na prinesenem blagu. — Entlanje, ažuriranje, tamburiranje, mehnično umetno vezenje.

Matek & Mikeš, Ljubljana, Dalmatinova 13

Invalid

išče službo nočnega čuvaja ali vratarja. — Ponudbe pod »Uboj/1430« na upravo »Slov. Naroda«.

Stanovanje

1-2 sob s kuhinjo išče boljši zakonski par v stari ali novi hiši. — Ponudbe pod »Julij 1432« na upravo »Slov. Nar.«.

Strojni ključavničar

(mlad) izučen v večji tovarni, vajen vsakršnega dela — išče službo. V začetku gre za manjšo plačo. Ponudbe pod »Marlij/1433« na upravo »Slovenskega Naroda«.

Kupujem posjed u Sloveniji

do 60 jutara oranice, po mogućnosti bez vinograda. Ozbilje ponude na Intervisor, Samostanska ulica 9, Zagreb V 12. 1393

1a. čajno presno maslo kg Din 42
1a. domači trapistovski sir Panonija kg Din 24
1a. trapistovski domači, štirioglati kilogram Din 24, postavljeno na vsako pošto. — Razpošilja mlekarna Lazničky, Dežanovac (Slavonija)

Gramofoni, gramofonske plošče in igle

Edison Bell Penkala

priznana najboljši aparat z neslišno mehniko, enostavna manipulacija, čudovito čisti glasovi, prikupljiva zunanost z najnovjšimi tehničnimi pridobitvami.

Namizni, potovalni, stojčni in otroški gramofoni najrazličnejših vrst.

Edison Bell Penkala plošča

je najboljša in najcenejša.

Pred nakupom si ogledajte zalogo.

Edina trrdka, ki prodaja na obroke.

Zastopstvo Jv. Bonač, Ljubljana

stara trgovina-Selenburgova ul.

Klišeeje

vseh vrst, črtne in avtotipije. izdeluje po predloženih risbah, peropisih ali slikah za navaden tisk ali za finejšo izvedbo v eni ali več barvah točno po naročilu in v najkrajšem času

Jugografika, tiskovna in založna družba z. o. z. v Ljubljani, Sv. Petra nasip 23